

Sygn. akt III Ca 1711/13

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Krystyna Wiśniewska-Drobny

Sędziowie: SO Magdalena Balion - Hajduk (spr.)

SO Andrzej Dyrda

Protokolant Monika Piasecka

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2014 r. na rozprawie sprawy

z wniosku P. H.

z udziałem C. H.

o podział majątku

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego w Raciborzu

z dnia 29 sierpnia 2013 r., sygn. akt I Ns 851/11

postanawia:

1 zmienić zaskarżone postanowienie:

a w punkcie 6 o tyle, że wysokość nakładów poniesionych przez wnioskodawcę i uczestniczkę postępowania z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestniczki wynosi 61.650,23 zł (sześćdziesiąt jeden tysięcy sześćset pięćdziesiąt złotych i dwadzieścia trzy grosze);

b w punkcie 7 w ten sposób, że zasądzić od uczestniczki postępowania na rzecz wnioskodawcy kwotę 29.500,12 zł (dwadzieścia dziewięć tysięcy pięćset złotych i dwanaście groszy) tytułem spłaty udziału uczestniczki postępowania w majątku wspólnym oraz tytułem rozliczenia nakładów poniesionych przez wnioskodawcę i uczestniczkę postępowania z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestniczki postępowania;

c w punkcie 8 w ten sposób, że kwotę 29.500,12 zł rozłożyć uczestniczce postępowania na dwie raty w kwotach po 14.750,12 zł (czternaście tysięcy siedemset pięćdziesiąt złotych i dwanaście groszy) oraz 14.750 zł (czternaście tysięcy siedemset pięćdziesiąt złotych) płatnych pierwsza rata w terminie do dnia 31 lipca 2014r. i druga rata w terminie do dnia 31 grudnia 2014r. wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat;

d w punkcie 9 w ten sposób, że ustalić iż koszty sądowe obejmujące wynagrodzenia biegłych wnioskodawca i uczestniczka postępowania ponoszą po połowie, pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu w Sądzie Rejonowym w Raciborzu;

1 oddalić apelację w pozostałej części;

2 ustalić, iż koszty postępowania odwoławczego ponosi w całości uczestniczka postępowania i ich szczegółowe wyliczenie pozostawić referendarzowi sądowemu w Sądzie Rejonowym w Raciborzu.

SSO Andrzej Dyrda SSO Krystyna Wiśniewska – Drobny SSO Magdalena Balion - Hajduk

Sygn. akt III Ca 1711/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 29 sierpnia 2013r. Sąd Rejonowy w Raciborzu w sprawie z wniosku P. H. z udziałem C. H. ustalił, że w skład majątku wspólnego wnioskodawcy i uczestniczki weszły ruchomości:

1. samochód osobowy marki B. o nr rej.(...) o wartości 10.200 zł
 - 1.a drabina aluminiowa – trzyczęściowa, 12 – metrowa o wartości 400 zł
 - 1.b spawarka prądowa o wartości 300 zł
 - 1.c stołowa maszyna do cięcia drewna o wartości 500 zł
 - 1.d wiertarka pneumatyczna o wartości 400 zł
 - 1.e wiertarka (...) o wartości 200 zł
 - 1.f wiertarka do drewna, betonu i metalu o wartości 200 zł
 - 1.g szlifierka o wartości 300 zł
 - 1.h urządzenie myjące /karcher/ o wartości 500 zł
 - 1.i kosiarka do trawy o wartości 150 zł
 - 1.j nożyce elektryczne do cięcia krzewów o wartości 200 zł
 - 1.k obcinarka do drewna o wartości 150 zł
 - 1.l samochód osobowy marki C. o nr rej.(...) o wartości 1.700 zł
 - 1.m zestaw mebli do jadalni o wartości 2.500 zł
 - 1.n pralka automatyczna o wartości 450 zł
 - 1.o zamrażarka o wartości 800 zł
 - 1.p zestaw mebli kuchennych o wartości 5.400 zł,

Sąd ustalił, że udziały wnioskodawcy i uczestniczki w majątku wspólnym są równe oraz dokonał podziału majątku wspólnego w ten sposób, że przedmioty majątkowe opisane w pkt. 1a – 1l postanowienia przyznał na wyłączną własność wnioskodawcy, a przedmioty majątkowe opisane w pkt. 1m – 1q postanowienia przyznał na wyłączną własność uczestniczce postępowania. Sąd Rejonowy ustalił, że wysokość spłaty dla uczestniczki tytułem jej udziału w majątku wspólnym wynosi 6.750 zł i że wysokość spłaty dla wnioskodawcy tytułem jego udziału w majątku wspólnym wynosi 5.425 zł.

Dalej ustalił, że wysokość nakładów poniesionych przez wnioskodawcę i uczestniczkę C. H. z majątku wspólnego stron na majątek osobisty uczestniczki, tj. na nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Raciborzu prowadzi KW Nr (...), wynosi 50.289,89 zł i zasądził od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kwotę 23.819,95 zł tytułem spłaty udziału

uczestniczki w majątku wspólnym oraz tytułem rozliczenia nakładów poniesionych przez wnioskodawcę i uczestniczkę z majątku wspólnego stron na majątek osobisty uczestniczki postępowania. Sąd Rejonowy kwotę 23.819,95 zł rozłożył uczestniczkę na 120 kolejnych miesięcznych rat w kwocie po 198,49 zł każda płatnych w terminie do 10 – go dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, pierwsza rata płatna w terminie 1- go miesiąca od dnia prawomocności niniejszego postanowienia i orzekł o kosztach postępowania, nakazując pobrać od wnioskodawcy i od uczestniczki na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Raciborzu kwoty po 1.483,16 zł tytułem zwrotu wydatków na wynagrodzenie biegłych.

Sąd Rejonowy ustalił, że wnioskodawca i uczestniczka zawarły związek małżeński w dniu 6.02.1988r. Prawomocnym wyrokiem z dnia 13.12.2010r. sygn. akt: II RC 1814/09 Sąd Okręgowy w Gliwicach Wydział II Cywilny Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku rozwiązał przez rozwód małżeństwo wnioskodawcy i uczestniczki. Wymienieni nie zawierali umów majątkowych małżeńskich. Wyrok ten uprawomocnił się dnia 19.05.2011r.

Wnioskodawca i uczestniczka nie posiadali nieruchomości wspólnej, zamieszkiwali w B. w domu będącym wcześniej majątkiem rodziców uczestniczki, a od 1982r. będącym współwłasnością uczestniczki, jej matki U. J. oraz jej brata R. J.. Prawomocnym postanowieniem tut. Sądu z dnia 11.06.1996r. sygn. akt I Ns 172/96 własność wymienionej nieruchomości została przyznana uczestniczkę. W czasie trwania wspólności ustawowej po dniu 11.06.1996r. wnioskodawca i uczestniczka ponieśli na tę nieruchomość nakłady z ich majątku wspólnego na kwotę 50.289,89 zł. Były to prace polegające na: wykonaniu kuchni i jadalni z budynku gospodarczego, wykonaniu łazienki na piętrze, wybrukowaniu pasów podjazdowych i wykonaniu ażuru pod garażem, wykonaniu kanalizacji od drogi do szamba i od szamba do garażu, budowie garażu, altanki, podłączeniu prądu do budynku gospodarczego, wymianie wszystkich rynien, położeniu płytek na schodach wejściowych do domu, wymianie drzwi wejściowych, wymianie okna i położenie płytek w kuchni na górze. Wnioskodawca w 1995r. zaczął wyjeżdżać do pracy w Niemczech. Uczestniczka pracowała w piekarni, ale nie na cały etat. Prace polegające na założeniu dwóch grzejników na piętrze domu w B. sfinansowała matka uczestniczki U. J.. Sfinansowała ona również położenie luksferów na klatce schodowej. H. K. wykonywał w wymienionym domu prace polegające na płytkowaniu. Wszystkie pozostałe prace zostały wykonane systemem gospodarczym. Wnioskodawca i uczestniczka nie wykonywali prac związanych z dachem. U. J. na dzień 13.02.2013r. otrzymywała emeryturę w kwocie 1.171,37 zł. Prowadziła ona również małą hodowlę trzody chlewnej, kóz, kur, kaczek, gęsi. Dzięki tej hodowli żywiły się również strony oraz ich dzieci.

Wnioskodawca aktualnie mieszka na stałe w Niemczech i zarabia 1.400 euro miesięcznie. Na mieszkanie wydaje on 200 euro i płaci alimenty w kwocie 1.300 zł.

Uczestniczka pracuje i otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 1.300 zł miesięcznie. Otrzymuje ona alimenty na dzieci w kwocie 1.300 zł. Nie ma ona innych dochodów. Mieszka ze swoją matką i z trojgiem dzieci. Córka stron ma 25 lat i zarabia ok. 1.400 zł miesięcznie i zaczęła dokładać się do rachunków na dom. Druga córka stron ma 21 lat i studiuje, a syn stron ma 14 lat i uczy się w gimnazjum. Nie posiada ani oszczędności ani kredytów, posiada działkę rolną, którą wydzierżawia i za to otrzymuje 100 kg pszenicy, co stanowi równowartość 100 zł. Posiada również działkę budowlaną, którą odziedziczyła po swoich rodzicach. Wymieniona także odziedziczyła dom po swoim wujku położony w B., który nadaje się do kapitalnego remontu.

Sąd Rejonowy jako podstawę prawną rozstrzygnięcia powołał art. 46 k.r.o. w zw. z art. 1037 k.c., art. 31, 33 k.r.o., oraz art. 45 § 1, 46 k.r.o., art. 212 §2 k.c. w zw. z art. 1035 k.c. oraz art. 481 § 1 i 2 k.c. Wskazał, iż dokonał podziału majątku wspólnego zgodnie ze stanem posiadania. Jako nakład poniesiony przez strony z ich majątku wspólnego na majątek osobisty uczestniczki, tj. na dom w B., rozliczył kwotę 50.289,89 zł, wskazując iż z tej kwoty wnioskodawca może odliczyć połowę, czyli kwotę 25.144,95 zł.

Sąd Rejonowy, oceniając wysokość nakładów oparł się na opinii biegłego L. D.. Sąd nie uwzględnił pozycji związanych z wymianą grzejników wyliczonych na kwotę 1.075,69 zł i pozycji związanych z założeniem luksferów na kwotę 3.194,08 zł albowiem . wymianę grzejników na piętrze i założenie luksferów sfinansowała matka uczestniczki U. J.. Sąd również nie uwzględnił pozycji związanych z remontem dachu- pierwsze dziewięć pozycji kosztorysu znajdującego się w opinii,

gdyż ustalili, że strony nie wykonywały takich prac związanych z domem w B.. W tym stanie rzeczy Sąd I instancji ustalił wysokość spłaty dla uczestniczki C. H. tytułem jej udziału w majątku wspólnym na 6.750 zł (13.500 zł/2), a spłatę należną wnioskodawcy P. H. tytułem jego udziału w majątku wspólnym na 5.425 zł (10.850 zł/2). Spłaty te umarzają się przez potrącenie do wysokości wierzytelności niższej, czyli do kwoty 1.325 zł (6.750 zł - 5.425 zł) i tyle wynosi spłata dla uczestniczki.

Sąd Rejonowy zasądził od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kwotę 23.819,95 zł tytułem spłaty udziału uczestniczki w majątku wspólnym oraz tytułem rozliczenia nakładów poniesionych przez wnioskodawcę i uczestniczkę z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestniczki, od kwoty 25.144,95 zł, stanowiącej połowę nakładów w kwocie 50.289,89 zł, odejmując kwotę 1.325 zł, co dało kwotę 23.819,95 zł.

Sąd I instancji rozłożył uczestniczkę kwotę 23.819,95 zł na 120 kolejnych miesięcznych rat w kwocie po 198,49 zł każda płatnych w terminie do 10 – go dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, pierwsza rata płatna w terminie 1- go miesiąca od dnia prawomocności niniejszego postanowienia, uznając iż uczestniczka ma tak niski dochód, że nie byłaby jednorazowo spłacić wnioskodawcy.

Wskazał, że uczestniczka posiada trzy nieruchomości, ale traktuje je jako swoje zabezpieczenie na przyszłość i nie można od niej wymagać, aby je sprzedała i z tego spłaciła wnioskodawcę.

Wnioskodawca w apelacji zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych wynikły z przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów, prowadzący do ustaleń jakoby wyliczony przez biegłego nakład z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestniczki w kwocie 65.920zł zawierał w sobie również wartość remontu dachu i w konsekwencji bezpodstawne przyjęcie, że w punkcie 6 orzeczenia wartości tych nakładów na kwotę 50 289,89zł zamiast kwoty 61.650,23zł, bezpodstawne obniżenie spłaty przyznanej na rzecz wnioskodawcy o kwotę 5.680,17zł, błąd w ustaleniach faktycznych prowadzący do ustalenia jakoby uczestniczka nie mogła dokonać spłaty w czasie krótszym niż 10 lat, a sytuacja uczestniczki była szczególna, uzasadniająca takie rozstrzygnięcie, naruszenie zasady ponoszenia kosztów postępowania nieprocesowego przez nieuwzględnienie wpłaconej przez wnioskodawcę zaliczki na koszt opinii biegłego w kwocie 500zł oraz brak orzeczenia zwrotu opłaty od wniosku.

Wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia przez ustalenie w punkcie 6 nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestniczki na 61.650,23zł, w punkcie 7 przez zasądzenie od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kwoty 29.500,12zł tytułem spłaty udziału uczestniczki, w punkcie 8 przez określenie daty wymagalności całej kwoty jako daty prawomocności postanowienia, w punkcie 9 przez ustalenie obowiązku zapłaty przez wnioskodawcę wydatków na opinie biegłych 1.083,44zł i w punkcie 10 przez zasądzenie od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy zwrotu połowy opłaty sądowej.

Uczestniczka postępowania wniosła o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja w zasadniczej części zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy w znacznej mierze prawidłowo ustalił stan faktyczny w oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy oraz prawidłowo zastosował przepisy prawa materialnego, będące podstawą rozstrzygnięcia. Sąd Okręgowy, unikając zbędnych powtórzeń, ustalenia faktyczne oraz ocenę prawną przyjmuje za własne.

Sąd Okręgowy, odnosząc się do zarzutów uzupełnił postępowanie dowodowe o tyle tylko, że po odebraniu ustnych wyjaśnień biegłego do opinii w celu ustalenia czy koszty remontu dachu ujęte w kosztorysie dotyczą dachu na budynku mieszkalnym czy gospodarczym i wyjaśnieniu rozbieżności pomiędzy kwotami nakładów zawartych w części oposowej i kosztorysowej opinii, ustalił że wartość robót wykonanych na nieruchomości przez wnioskodawcę i uczestniczkę postępowania wyniosła 85.803,36zł, a pomniejszona o stopień naturalnego zużycia stanowi kwotę 65.920,08zł. W tej kwocie zawiera się koszt remontu dachu na budynku gospodarczym. Remont dachu budynku mieszkalnego nie został we tych kosztach ujęty albowiem wnioskodawca i uczestniczka tych prac nie wykonali. Z tej też przyczyny do

kwoty nakładów uznanej przez Sąd Rejonowy na 50.289,89zł doliczyć należało kwotę 11.360,34zł tytułem kosztów poniesionych na remont dachu budynku gospodarczego, co daje łącznie 61.650zł. Od kwoty połowy nakładów tj. kwoty 30.825,11zł należało odjąć jeszcze 1.325zł tytułem spłaty przypadającej uczestniczce z tytułu udziału w majątku wspólnym, co dało łącznie 29.500,12zł należne wnioskodawcy.

Sąd Okręgowy uznał także za uzasadnioną apelację w części dotyczącej rozłożenia na raty zasądzonej na rzecz wnioskodawcy spłaty. Uczestniczka postępowania ma majątek nieruchomy, stałe dochody, nie ma powodów, aby części swojego majątku nie mogła przeznaczyć na spłatę wnioskodawcy. Z uwagi na konieczność podjęcia określonych działań celem zaciągnięcia kredytu bądź sprzedaży nieruchomości Sąd odwoławczy rozłożył spłatę na dwie raty pierwsza w wysokości 14 750,12zł płatna do 31 lipca 2014r. i druga w wysokości 14 750zł płatna do 31 grudnia 2014r.

Sąd Okręgowy, biorąc powyższe okoliczności pod uwagę, na mocy art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji, oddalając apelację tylko w nieznacznej części co do żądania jednorazowej spłaty.

Zmianie uległo także rozstrzygnięcie o kosztach postępowania albowiem wnioskodawca i uczestniczka, których interesy były w toku postępowania sprzeczne winni ponieść koszty opinii biegłych po połowie. Szczegółowe ich wyliczenie Sąd Okręgowy na mocy art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. pozostawił referendarzowi sądowemu w Sądzie Rejonowym.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na mocy art. 520 § 2 k.p.c., obciążając nimi uczestniczkę, a ich szczegółowe wyliczenie na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. pozostawiono referendarzowi sądowemu w Sądzie Rejonowym.

SSO Andrzej Dyrda SSO Krystyna Wiśniewska – Drobny SSO Magdalena Balion - Hajduk